

FALENDE CONTROLE KAN BELEGGERE EEN FORTUIN KOSTEN

Voor beleggers is de mening van een accountant van groot belang. Maar het vertrouwen in de controleurs is gedeukt na een stroom schandalen. Geen vertrouwensman van beleggers, maar eerder vazal van bedrijven.

'De jaarrekening is als een bikini. Wat ze toont, is interessant. Wat ze verbergt, is essentieel.' Die bedenking van de Amerikaanse econoom Burton Malkiel geeft precies aan hoe beleggers een jaarrekening moeten benaderen. Met een forse dosis wantrouwen. Want wat de cijferbrij laat zien is leuk, relevanter is misschien wel de informatie die beleggers niet onder ogen krijgen.

Een jaarrekening moet volgens de wet een getrouw beeld geven van het vermogen en het resultaat van een rechtspersoon. De eerstverantwoordelijke voor nauwkeurige en betrouwbare informatie over de financiële toestand bij een bedrijf is natuurlijk het management. Maar bestuurders zijn van nature optimistische wezens of deinzin niet terug voor het verhullen van probleemdoosiers of latente risico's.

Daar komt de externe controleur van de cijfertjes, de accountant, om de hoek kijken. Beschikt het management wel tijdig over correcte omzet- en

winstcijfers van dochterondernemingen? Kunnen hooggespannen verwachtingen van gedane acquisities nog wel worden volgehouden? En hebben de vaste activa nog wel voldoende kasgenererend potentieel? Het is aan de accountant om te controleren of de hem aangeleverde informatie steek houdt en om kritische geluiden richting de financieel directeur (cfo) en het audit comité, een gespecialiseerde commissie van de raad van commissarissen met een of enkele financieel deskundigen, te laten horen. Ook is de rekenmeester ervoor om twijfelachtige waarderingsmethodes van financiële instrumenten of compensabele verliezen door te prikken.

Een tegenwicht dus voor te enthousiast en creatief boekhouden. Een tussenschakel om de informatiekloof tussen management en investeerders, zij die risicodragend kapitaal inbrengen, ook maar enigszins te dichten. En juist hier gaat het keer op keer mis.

Want een accountant staat niet bekend als open en praatgraag. Zijn in het jaarverslag opgenomen accountantsverklaring beslaat krap één A4'tje en bevat louter juridisch jargon dat jaar na jaar hetzelfde is. Dat biedt beleggers nauwelijks inzicht in de details van de cijfercontrole en de risico's die de controlerend accountant heeft opgemerkt.

ZORGVULDIG AFGESCHERMD

Dergelijke informatie ventileert hij via zijn zogenaamde management letter alleen naar het bestuur en commissarissen en blijft zorgvuldig afgeschermd voor beleggers. Of de jaarrekening een 6- is of een 8+ valt uit de verklaring van de accountant niet op te maken.

Ook in aandeelhoudersvergaderingen waar de accountant volgens de Nederlandse regelgeving acte de présence moet geven, stuiten beleggers op een muur. Zo nu en dan dwingen beleggers de accountant naar de microfoon om meer comfort te

6-

Of de jaarrekening een 6- is of een 8+ valt uit de verklaring van de accountant niet op te maken.